

از جمله تعالیم مبارکه امر بهائی که قادر است منازعات میان آدمیان را از میان برده و سبب افزایش صلح و محبت و دوستی و مدارادر بین افراد انسانی گردد، پرهیز از هرگونه تعصب و تلاش برای پذیرش آراء دیگران می باشد. آنچه که در این برنامه سعی شده بر آن متمرکز شویم، بردباری در قبال نظرات و آراء و گفتار سائرین است بدون آنکه خود را برتر از ایشان تصور نمائیم و یا سعی داشته باشیم نظراتمان را بر سائرین تحمیل نموده آنان را به پذیرش آرائمان مجبور سازیم.

• موضوع شور و مشورت

تقاضا می‌گردد ضمن تأمل بر مضامین هدایات و بیانات مبارکه، در خصوص مطلب ذیل با دوستانتان به مشورت و تبادل نظر پرداخته و از تجارب یکدیگر بهره مند گردید.

چگونه با افکار و آراء متفاوت و متضاد تعامل نمائیم؟ تجربیات خود را بیان فرمائید

در پناه تأییداتش موفق باشید

حضرت بهاء الله می فرمایند:

"شأن انسان رحمت و محبت و شفقت و بردباری با جمیع اهل عالم بوده و خواهد بود."

منتخبات آثار حضرت بهاء الله

عنوان: شأن انسان، بردباری با جمیع اهل عالم

قسمت روحانی

۱. مناجات شروع
۲. ذکر دسته جمعی (به انتخاب جمع)
۳. مجموعه نصوص مبارکه حضرت بهاء الله
۴. مجموعه بیانات مبارکه حضرت عبدالبهاء
۵. بیان مبارکه حضرت عبدالبهاء

قسمت اداری

۶. لزوم وحدت در کثرت
۷. مدارا از دیدگاه تعالیم بهائی
۸. حکایت
۹. شور و مشورت (موضوع مندرج در راهنما)
۱۰. برنامه نوجوانان و نونهالان عزیز

قسمت اجتماعی

۱۱. الفت و پذیرائی
۱۲. مناجات خاتمه

هُوالله

خداوندا مهربانا کریمما رحیمما ما بندگان آستان توئیم و جمیع در ظلّ وحدانیت تو آفتاب رحمت بر کلّ مشرق و ابر عنایت بر کلّ می بارد الطافت شامل کلّ است و فضلت رازق کلّ جمیع را محافظه فرمائی و کلّ را بنظر مکرمت منظور داری ای پروردگار الطاف بی پایان شامل کن نور هدایت برافروز چشم ها را روشن کن دلها را سرور ابدی بخش نفوس را روح تازه ده و حیات ابدیه احسان فرما ابواب عرفان بگشا نور ایمان تابان نما در ظلّ عنایت کلّ را متحد کن و جمیع را متفق فرما تا جمیع انوار یک شمس شوند امواج یک دریا گردند اثمار یک شجر شوند از یک چشمه نوشند از یک نسیم به اهتزاز آیند از یک انوار اقتباس نمایند توئی دهنده و بخشنده و توانا . ع ع

مجموعه مناجاتهای چاپ آلمان ص ۵۲

۱۲- مناجات خاتمه

ای پروردگار به قوت و اقتدار این زنجیر بردار و اعناق را از اغلال رهائی بخش گردنها را آزاد کن و دلهای قیر گون را روشن و شاد فرما خفتگان را بیدار کن و بیهوشان را هوشیار اطفال رضیع را به ثدی عزیز دلالت فرما و کودکان بی خرد را به دبستان عنایت هدایت نما مست بادهء غرور را رسم خضوع و خشوع آموز و زنجیر شکن کبر و محن را آداب عبودیت تعلیم نما . این بیچارگان نادانند و این کودکان نو هوسان و بی خردان ندانند و نشناسند و انجام نینند نام جویند و راه جفا پویند تو ابتباه بخش و اشتباه را از میان بردار هدایت کن و عنایت فرما و به ظلّ سدرهء میثاق دلالت نما تا کلّ در سایهء شجرهء انیسا راحت جان یابند و کام دل جویند و به مسرت بی پایان رسند و مقامشان بلند گردد و قدرشان ارجمند عزت قدیمه یابند و موهبت عظیمه از آغاز سر فرازتر گردند و از پیش عنایت بیشتر یابند . ع ع

منتخبات مکاتیب جلد ۴ ص ۲۷۳

۳- مجموعه نصوص مبارکه حضرت بهاء الله

از جمله اتّحاد مقام است و اوست سبب قیام امر و ارتفاع آن ما بین عباد . برتری و بهتری که بمیان آمد عالم خراب شد و ویران مشاهده گشت . نفوسی که از بحر بیان رحمن آشامیده اند و بافق اعلیٰ ناظرند باید خود را در یک صُقع و یک مقام مشاهده کنند . اگر این فقره ثابت شود و بحول و قوه الهی محقق گردد عالم جتّ ابهی دیده شود . بلی انسان عزیز است ، چه که در کلّ آیه حقّ موجود و لکن خود را اعلم و ارجح و افضل و اتقی و ارفع دیدن خطائست کبیر . طوبی از برای نفوسی که بطراز این اتّحاد مزینند .

آیات الهی ج ۱ ص ۲۱۶

براستی می‌گوییم تقوی سردار اعظم است از برای نصرت امر الهی و جنودی که لایق این سردار است اخلاق و اعمال طیبه طاهره مرضیه بوده و هست . بگو ای عباد اسباب نظم را سبب پریشانی نمائید و علّت اتّحاد را علّت اختلاف مسازید . امید آنکه اهل بها بکلمه مبارکهء " قل کلّ من عند الله " ناظر باشند و این کلمه علیا بمتابه آبست از برای اطفاء نار ضغینه و بغضاء که در قلوب و صدور مکنون و مخزون است . احزاب مختلفه از این کلمه واحده بنور اتّحاد حقیقی فائز می‌شوند .

آیات الهی ج ۱ ص ۳۰

براستی می‌گویم لسان از برای ذکر خیر است او را بگفتار زشت می‌لائید . عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ از بعد باید کَلِّ بِمَا يُبْغِي تَكَلِّمَ نمایند از لعن و طعن و مَا يَتَكَدَّرُ بِهِ الْإِنْسَانُ اجتناب نمایند .

کتاب عهدی

قسم بامواج بحر معانی که از ابصار مستور است که احدی قادر بر وصف این ظهور اعظم علی ما هو علیه نبوده و نیست لذا باید کل با یکدیگر برفق و مدارا و محبّت سلوک نمایند و اگر نفسی از ادراک بعضی مراتب عاجز باشد یا نرسیده باشد باید بکمال لطف و شفقت با او تکلّم نمایند و او را متذکّر کنند من دون آنکه در خود فضلی و علوی مشاهده نمایند .

اقتدارات ص ۲۲۱

۴- مجموعه بیانات مبارکه حضرت عبدالبهاء

حضرت بهاء الله فرموده اند که هرگاه اهل بهاء اختلاف کنند ولو درباره خود بهاء الله باشد در صورت اختلاف هردو باطلند و کل را به رجوع به بیت العدل امر فرمودند

امروخلق جلد ۴ ص ۳۰۷

" آنچه گفته میشود ما را مقصد بیان حقیقت است . توهین عقاید ملل دیگر نیست . مجرد بیان واقعست و بس والا به وجدان نفسی تعرّض ننمائیم و اعتراض روا نداریم ."

مفاوضات

" این تنوع در جامعه انسانی باید موجب محبّت و یگانگی و مایه اتّفاق و یکرنگی گردد بمتابه موسیقی که چون الحان مختلفه ترکیب یابد و اصوات متنوّعه مقترن و موزون شود، نغمه بدیع فراهم آید و آهنگ دلپذیر آذنانرا متلذذ و محظوظ نماید

ظهور عدل الهی ص ۸۰

واضح است که حقائق نوع انسان مختلف است و آراء متباین و احساسات متفاوت و این تفاوت آراء و افکار و ادراکات و احساسات بین افراد نوع انسان منبعث از لوازم ذاتیست زیرا تفاوت در مراتب وجود کائنات از لوازم وجود است که منحلّ بصور نامتناهی است. پس محتاج بیک قوه کلیه هستیم که آن غالب بر احساسات و آراء و افکار کلّ گردد و بآن قوت این اختلاف را حکمی نماند و جمیع افراد را در تحت نفوذ وحدت عالم انسانی در آرد. و این واضح و مشهود است که اعظم قوت در عالم انسانی محبة الله است ملل مختلفه را بظّل خیمه یگانگی آرد و شعوب و قبائل متضاده و متباغضه را نهایت محبت و ایتلاف بخشد

پیام ملکوت ص ۴۷۷

۶- لزوم وحدت در کثرت

مفاهیم رقابت آمیز در مورد برتری یک گروه خاص، مانع از شناخت این حقیقت می گردد که بشریت در مسیر مشترکی پیش می رود که در آن همه همکاری کنند. ملاحظه نمایید که بین چنین مفهوم از هم گسیخته ای از هویت انسانی و اصل وحدت عالم انسانی چه تفاوتی اساسی وجود دارد. در این چشم انداز، کثرت که از خصوصیات خانواده بشری است بدون آنکه یگانگی آن را نفی نماید موجب غنای آن می گردد. وحدت از نظر آیین بهائی در بر دارنده مفهوم لازمه تنوع و کثرت است که آن را از هم شکلی و یک نواختی متمایز می سازد. با محبت نسبت به همه مردمان و با ترجیح دادن مصالح عمومی بر وفاداری های محدودتر است که وحدت عالم انسانی و جلوه های بیشمار تنوع نوع بشر به بهترین وجهی تحقق می پذیرد.

پیام بیت العدل اعظم الهی ۱۸ ژانویه ۲۰۱۹

حکایت

هیچگاه به وعظ و نصیحت نمی پرداختند. اجازه می دادند تا زائر هر آنچه دل تنگش میخواست بگوید. وقتی حضرت عبدالبهاء در بسن تشریف داشتند، استانوود کاپ که یکی از مؤمنین بود با پدرش به حضور مبارک مشرف شدند. پدر ایشان هفتاد و پنج ساله و هنرمند و مردی مذهبی مسیحی بود و دائماً به پسر خود می گفت: پسر، من برای تغییر عقیده خیلی پیر هستم." هر دو (از فرصت به دست آمده جهت ملاقات بسیار خرسند و مسرور بودند. در این تشرّف پدر استانوود کاپ رشته کلام را بدست گرفته و متکلم وحده بود و سعی داشت برای آن حضرت وضع قانون و مقررات نماید و حضرتش را در مسائل روحانی روشنی فکر بخشد. حضرت عبدالبهاء با کمال محبت و رأفت مطالب او را استماع می کردند و آن حضرت از این مصاحبت معکوس ادنی ناراحتی و نارضایتی نمی فرمودند، در حالی که آنها را در دریای محبت عمیق خود مستغرق نموده بودند با حالت تبسم جلوس نموده و در مقابل اظهارات پدر ایشان به ندرت تکلم می فرمودند. بالاخره پدر ایشان از محضر مبارک بیرون آمد، در حالی که احساس می کرد مصاحبت جالب و خوبی بوده. این رفتار مبارک درس بزرگی از فروتنی برای آنها بود که نشان می داد در بسیاری مواقع افرادی می توانند فقط بدین وسیله که مستمع خوبی هستند به دیگران کمک نمایند. در واقع حضرت عبدالبهاء به يك فرد بهایی بدین وسیله نشر نفعات را می آموختند که با رویی باز پذیرای هر عقیده ای باشند، فرصت صحبت را به طرف مقابل دهند، به وعظ و نصیحت نپردازند.

سفینه عرفان جلد ۹

۷- مدارا از دیدگاه تعالیم بهائی

یکی از علل اصلی اختلافات دینی و جنگهای مذهبی در تاریخ ادیان برتری جوئی و فرق گذاشتن بین افراد مؤمن و غیر مؤمن است. پیروان ادیان هر یک تصویری از کافر و مشرک و مرتد و یا بعبارتی از دشمن دگراندیش خود ترسیم کرده و آنرا وسیله تبعیض و خشونت قرار میدهند. در این زمینه تعالیم بهائی عواملی را که موجب تبعیض و دشمنی گشته از میان برداشته و فرهنگ نوینی را بنیان میگذارد که در آن مسئله فرق گذاشتن بین آشنا و بیگانه بکلی از میان برداشته شده. مهمترین مانع مدارا در جوامع وجود تعصبات و تقلید یا اعتقادات کورکورانه است. تعصب به هر گونه‌ای که مطرح گردد، دینی، نژادی، جنسیتی و غیره در آئین بهائی نفی شده. بهائیان خود و فرزندان خود را برای جامعه ای بری از تعصب و کینه ورزی و دشمنی تربیت میکنند. اصول دیگری که مدارا و فراتر از آن شفقت و بردباری را چه در برابر دگراندیشان و چه در درون جامعه بهائی تقویت میکند عبارتند از:

- ۱- تضمین آزادی وجدان - طبق اصول اعتقادات بهائیان، اول وظیفه هر انسانی جستجوی حقیقت و انتخاب باور شخصی خود است.
- ۲- برداشتن حکم امر بمعروف و نهی از منکر - بر طبق اعتقادات بهائی هیچ فردی حق تحکیم و امر به دیگری را ندارد. امر به معروف و نهی از منکر مسئله‌های درونی و وجدانیست. هر فردی موظف است در درون خود نفس اماره خویش را مهار کرده و به معروف امر و از منکر نهی نماید
- ۳- مشورت و تصمیمگیری جمعی و نهی از اقتدارگرایی فردی - تصمیمگیری از دیدگاه تعالیم بهائی بر اساس همکاری و نفع همگانیست. شرکت کنندگان در مشورت بهائی موظفند نظریات خود را با کمال آزادی و شفافیت بیان کنند و چنانچه نظر مخالفی ابراز شد اعتراض ننمایند و هدف را خیر عمومی قرار دهند نه امیال شخصی.
- ۴- نهی از مجادله در قول و اعمال خشونت و جنگ وجدال - این بیان حضرت بهاءالله بطور مختصر و گویا اصول روش بهائیان را نشان میدهد: "طوبی از برای نفسی که بشنود و نگوید. اگر نیکوئی از کسی بینند به مکافات قیام کنند. اگر ضرری مشاهده کنند صبر نمایند و بخدا گذارند. ضرب و شتم و جنگ و جدال و قتل و غارت کار درنده‌های بیشهء ظلم و نادانی است. اهل حق از جمیع آن مقدس و مبرا." (آیات الهی، جلد ۱ صفحه ۳۶۷) و در جای دیگر: "کل عباد را به نصایح مشفقانه نصیحت نمودیم که احدی متعرض احدی نشود و نفسی با نفسی مجادله ننماید" امر و خلق جلد ۳ صفحه ۱۹۲
- ۵- مسئولیت فردی و نهی از مداخله در مسائل شخصی دیگران - بفرموده حضرت بهاءالله در لوح سلمان: «ای سلمان بر احبای حق القا کن که در کلمات احدی به دیده اعتراض ملاحظه نمائید بلکه به دیده شفقت و مرحمت مشاهده کنید»